

Rent drikkevand og sikker
kemi

J.nr. 2023-2970

Ref. PIAGO

Den 27. november 2024

Notifikation af udkast til bekendtgørelse om forbud mod import og salg til forbrugere af beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler, der indeholder PFAS

Formål

Hermed notificeres udkast til *Bekendtgørelse om forbud mod import og salg til forbrugere af beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler, der indeholder PFAS* (herefter bekendtgørelsesudkastet) med henblik på at begrænse den forurening, som skyldes brugen af PFAS i beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til forbrugere. Formålet med bekendtgørelsen er således at fremme beskyttelsen af miljøet.

Ønsket om nationalt at regulere PFAS opstod især i forlængelse af et udslip fra en brandskole i Korsør, Danmark, hvor medlemmer af et kogræsserlaug blev eksponeret for høje værdier af PFOS, fordi de spiste kød fra kvæg, der havde græsset på arealer, som støder op til et brandøvelsesareal. Forureninger med høje koncentrationer med PFOS blev ligeledes fundet på en række andre brandøvelsespladser.

Af den grund indførte Danmark fra januar 2024 et forbud mod at importere brandslukningsskumkoncentrat, der indeholder total PFAS i en koncentration på mere end 1 ppm (mg/kg), og som er beregnet til anvendelse på en brandøvelsesplads. Samtidig blev det forbudt, at anvende brandslukningsskumkoncentrat, der indeholder total PFAS i en koncentration på mere end 1 ppm (mg/kg), på en brandøvelsesplads. Miljø- og Ligestillingsministeriet har tidligere notificeret EU-Kommissionen om de danske nationale bestemmelser om brandslukningsskumkoncentrat. Se TRIS Notification nr. 2023/0390/DK eller følg link til TRIS: <https://technical-regulation-information-system.ec.europa.eu/en/notification/23962>. Se også vedhæftede.

PFAS er fortsat et emne, der optager den danske regering og den danske befolkning. I det danske regeringsgrundlag fra 2022 fremgår det, at regeringen "vil arbejde for et forbud mod PFAS-stoffer på EU-plan og tage initiativer til begrænsning af brugen i Danmark, ligesom regeringen vil sikre mindre brug af farlige kemikalier, herunder i forbrugsvarer".

Danmark, Nederlandene, Tyskland, Sverige og Norge indsendte den 13. januar 2023 et udkast (omtalt nedenfor som udkastet til en generel PFAS-begrænsning) til en omfattende anvendelsesbegrænsning af PFAS til det Europæiske Kemikalieagentur¹.

¹ <https://echa.europa.eu/documents/10162/1c480180-ece9-1bdd-1eb8-0f3f8e7c0c49>

Formålet med udkastet til en generel PFAS-begrænsning er at væsentligt reducere udledninger af PFAS til miljøet. På grund af PFAS' høje persistens, fortsatte emissioner og mangel på passende oprensningmuligheder, er koncentrationerne af PFAS konstant og irreversibelt stigende i miljøet og vil uundgåeligt føre til negative virkninger for menneskers sundhed og miljøet. Udkastet til generel PFAS-begrænsning bliver i øjeblikket vurderet af ECHA's videnskabelige udvalg for risikovurdering (RAC) og socioøkonomisk analyse (SEAC).

I februar 2024 offentliggjorde det daværende Miljøministerie en massestrømsanalyse, *Substance flow analysis of PFASs in Denmark*². I analysen undersøgte konsulentvirksomheden COWI den aktuelle import og brug af PFAS i Danmark. Analysen giver på baggrund af nuværende viden et overblik over de største kilder til udledningen af PFAS, og viser hvordan PFAS spredes i miljøet i Danmark, herunder fra brugen i tekstiler.

Regeringen offentliggjorde i maj 2024 en PFAS-handlingsplan, som alle partier i det danske Folketing stod bag. Bekendtgørelsesudkastet, der nu notificeres, er et initiativ under denne handlingsplan.

Bekendtgørelsesudkastet indfører nationale bestemmelser om begrænsning af PFAS i beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til beklædning og fodtøj til forbrugere, der falder inden for anvendelsesområdet i udkastet til en generel PFAS-begrænsning, og de nationale bestemmelser ophæves, når de forventede EU-regler finder anvendelse.

Bekendtgørelsens indhold og formål

Bekendtgørelsesudkastet lægger op til at begrænse import og salg til forbrugere af beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler, der indeholder PFAS. Forbuddet mod import og salg til forbrugere af beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler, der indeholder PFAS over en bestemt koncentration, foreslås for at mindske den forurening, som udledes til miljøet som følge af brugen af PFAS.

Det vurderes, at der kan opnås en miljøgevinst ved et nationalt forbud, da ca. 40 pct. af al PFAS, der anvendes og markedsføres, er indeholdt i tekstiler og imprægneringsmidler³. Beklædning og fodtøj til forbrugere udgør over 80 pct. af de tekstiler, der markedsføres⁴. På basis af den information har Miljø- og Ligestillingsministeriet vurderet, at et midlertidigt nationalt forbud mod PFAS i beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til forbrugere vil begrænse udledningen af PFAS til miljøet i Danmark i størrelsesordenen op til 200-300 tons årligt, hvilket svarer til ca. 35-50 pct. af den estimerede samlede udledning, der kommer fra produktion og markedsføring af produkter.

Massestrømsanalysen⁵ finder, at det største bidrag til udledning af PFAS i Danmark fra tekstiler kommer fra anvendelsen af polymerer med PFAS-sidekæder. Anvendelsen af tøj

² <https://mim.dk/media/ae3o5ayj/substance-flow-analysis-of-pfas-20-feb.pdf>

³ Annex XV Restriction Report for Per- and polyfluoroalkyl substances (PFASs) (<https://echa.europa.eu/documents/10162/1c480180-ece9-1bdd-1eb8-0f3f8e7c0c49>)

⁴ MST, 2018, Kortlægning af tekstilflow i Danmark (<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2018/06/978-87-93710-32-0.pdf>)

⁵ <https://mim.dk/media/ae3o5ayj/substance-flow-analysis-of-pfas-20-feb.pdf>

og sko står for en udledning på 2,3 tons PFAS om året, mens affaldsbehandling af tøj og sko medfører en udledning på ca. 380 tons PFAS om året, hvoraf ca. halvdelen eksporteres, hvorved udledningen finder sted uden for Danmark.

Det forventes, at bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2025. Selve forbuddet mod import og salg vil finde anvendelse fra den 1. juli 2026. Hvis de omfattede varer bliver importeret inden den 1. juli 2026, må varerne fortsat sælges indtil den 1. januar 2027.

Bekendtgørelsen udstedes med hjemmel i kemikalielovens § 30, stk. 1 (se BASIC). Når det findes nødvendigt for at sikre, at stoffer eller blandinger ikke indebærer fare for sundheden eller medfører skade på miljøet, kan ministeren træffe bestemmelse eller fastsætte regler om begrænsning i eller forbud mod salg, import og anvendelse af bestemte stoffer eller blandinger. Under samme betingelser kan ministeren træffe bestemmelse eller fastsætte regler om begrænsning i eller forbud mod salg, import eller anvendelse af stoffer eller blandinger med nærmere angivne egenskaber. Der kan herunder stilles krav til stoffernes renhed og til koncentrationen af de stoffer, der indgår i en blanding.

De stoffer, som reguleres ved bekendtgørelsesudkastet er PFAS, der er en samlebetegnelse for en stor gruppe på over 10.000 syntetisk fremstillede fluorstoffer (per- og polyfluoralkylforbindelser). Anvendelsen af stofferne begyndte i 1950'erne. PFAS bruges i mange sammenhænge, herunder i varer til forbrugere, såsom beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler. Stofferne er stabile, svært nedbrydelige og er vand- og fedtskyende. De fleste PFAS kan derudover ophobes i fødekæden og/eller er mobile i vand, og begge egenskaber kan medføre eksponering af både mennesker og miljø.

De PFAS, som er bedst undersøgt, er bl.a. mistænkt for at være kræftfremkaldende og at have skadelige effekter på organer og immunsystemet. Stofferne kan måles i lave koncentrationer i blodet på befolkningen overalt i verden og findes på verdensplan i miljøet og i fødevarer.

Generelt henvises til vurderingen i udkastet til en generel PFAS-begrænsning⁶, hvori det konkluderes, at kombinationen af identificerede fareegenskaber, mulige fareegenskaber og den svære nedbrydelighed bidrager til den overordnede bekymring. Hertil kommer, at nogle PFAS kan ophobes i fødekæden, og nogle PFAS kan være ekstremt mobile afhængig af molekylestrukturen. Samlet set giver det grundlag for en bekymring, som er lig den, der gælder for de såkaldte PBT/vPvB-stoffer.

Bekendtgørelsesudkastets definitionsbestemmelser er formuleret med henblik på at svare til udkastet til en generel PFAS-begrænsning og eksisterende EU-kemikalielovgivning.

PFAS defineres som ethvert stof, der indeholder mindst ét fuldt fluoreret methyl- (CF₃) eller methylen- (CF₂) kulstofatom, uden nogen hydrogen-, klor-, brom- eller iod-atomer bundet til sig.

⁶ <https://echa.europa.eu/documents/10162/1c480180-ece9-1bdd-1eb8-0f3f8e7c0c49>

Definitionen i udkastet til en generel PFAS-begrænsning stammer fra OECD (2021), *Reconciling Terminology of the Universe of Per- and Polyfluoroalkyl Substances: Recommendations and Practical Guidance*, OECD Series on Risk Management, No. 61, OECD udgivet, Paris. Se link: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/e458e796-en.pdf?expires=1723707315&id=id&accname=guest&checksum=54500D1DDD535C521159BDB53ABE653C>.

Definitionen af PFAS i bekendtgørelsen svarer til definitionen i udkastet til en generel PFAS-begrænsning. Som i udkastet til en generel PFAS-begrænsning er specifikke molekylestrukturer undtaget i bekendtgørelsesudkastet. Der er tale om strukturer, som er fundet i bekæmpelsesmidler og lægemidler, og som derfor ikke er relevante for PFAS-bekendtgørelsen om beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler.

Betegnelsen artikel er ligesom i udkastet til en generel PFAS-begrænsning defineret med henvisning til henholdsvis artikel 3, nr. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006/EF af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæiske kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF med senere ændringer.

Medicinsk udstyr er ligesom i udkastet til en generel PFAS-begrænsning defineret med henvisning til artikel 2, nr. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2017/745 af 5. april 2017 om medicinsk udstyr, om ændring af direktiv 2001/83/EF, forordning (EF) nr. 178/2002 og forordning (EF) nr. 1223/2009 og om ophævelse af Rådets direktiv 90/385/EØF og 93/42/EØF (EØS-relevant tekst) med senere ændringer.

Bekendtgørelsesudkastets anvendelsesområde og materielle bestemmelser er formuleret med henblik på at svare til udkastet til en generel PFAS-begrænsning og dermed falde indenfor den kommende generelle PFAS-begrænsning på EU-niveau.

Import- og salgsforbud: Bekendtgørelsesudkastet indeholder et forbud gældende fra 1. juli 2026 mod at importere og sælge beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til beklædning og fodtøj, hvor disse forbrugervarer, som slutprodukt, indeholder PFAS i koncentrationer større end 50 mg F/kg.

Omfang: Forbuddet gælder import og salg til forbrugere til privat brug, og herunder også forbrugeres egen import f.eks. ved handel på nettet. Produktion og eksport er undtaget. Genbrug og genanvendelse er ligeledes undtaget, da det ikke vil være muligt at sikre, at beklædning, tekstiler og fibre importeret og solgt, før forbuddet finder anvendelse, ikke indeholder PFAS i genanvendelsessituationen.

Produktkategorier: Bekendtgørelsesudkastet indeholder et forbud mod at importere og sælge beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til beklædning og fodtøj med PFAS til forbrugere til privat brug i Danmark. Produktkategorierne er udvalgt ud fra Miljø- og Ligestillingsministeriets kendskab til, at disse forbrugerkategorier medfører en betydelig udledning af PFAS, og dermed vil et forbud heraf medføre en betydelig miljøeffekt. Miljø- og Ligestillingsministeriet har samtidig også lagt vægt på, at det kan forventes, at der findes alternativer på markedet til forbrugeranvendelserne. For professionel beklædning i form af sikkerhedstøj m.m. forventes det ikke, at der er

alternativer på markedet tilstrækkelig hurtigt. Denne type beklædning falder uden for bekendtgørelsens anvendelsesområde.

Personlige værnemidler, beregnet til at beskytte brugere mod risici som specificeret i forordning (EU) 2016/425, bilag I, risikokategori III (a) eller (c), er undtaget i bekendtgørelsesudkastet. Denne undtagelse findes samtidig i udkastet til en generel PFAS-begrænsning. Personlige værnemidler, hvor PFAS udgør en sikkerhedsfunktion for brugeren, undtages ligeledes.

Ligeledes er andre tekstiler, som fx boligtekstiler, gardiner, tekstiler i barnevogne og tilbehør ikke omfattet, da man ikke har samme viden om tilgængeligheden af alternativer, omkostninger m.m. Forbruget af tekstil til beklædning vurderes samtidig at være væsentligt større og en større kilde til PFAS i miljøet og derfor vigtigere at regulere for at begrænse den samlede mængde PFAS i miljøet.

PFAS i beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler, som allerede i dag er reguleret af enten Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006/EF af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), eller Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1021 af 20. juni 2019 om persistente organiske miljøgifte (omarbejdning) med senere ændringer, er endvidere undtaget i bekendtgørelsesudkastet.

Medicinsk udstyr, som defineret i artikel 2, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2017/745 af 5. april 2017 om medicinsk udstyr, er undtaget. Endelig er transitgods undtaget.

Grænseværdi: Der lægges op til, at en grænseværdi fastsættes, så forbuddet regulerer PFAS i beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til beklædning og fodtøj til forbrugere, hvor man bevidst har brugt PFAS med henblik på at opnå en funktion, såsom vandafvisende egenskaber. På den måde forventes det, at utilsigtede forureninger fra produktionsprocesser ikke fører til en overskridelse af grænseværdien. I valget af grænseværdi har Miljø- og Ligestillingsministeriet lagt vægt på, at langt de fleste produkter inden for tekstiler til beklædning, der for eksempel er gjort vandafvisende, indeholder langt højere koncentrationer end 50 mg F/kg, og at koncentrationer under 50 mg F/kg kan betragtes som utilsigtede sporforureninger.

Samtidig har Miljø- og Ligestillingsministeriet som nævnt ovenfor ønsket, at det danske bekendtgørelsesudkast er formuleret med henblik på at svare til udkastet til en generel PFAS-begrænsning. I den forbindelse bemærkes det, at en grænseværdi på 50 mg F/kg svarer til én af de grænseværdier, som fremgår i udkastet til en general PFAS-begrænsning.

Det vurderes yderligere, at testmetoden for at måle fluorindholdet er billigere for virksomheder og kontrolmyndigheder end metoden til at måle summen af de enkelte målbare PFAS.

Dokumentation: Udkastet til en generel PFAS-begrænsning indeholder en bestemmelse om, at hvis det samlede fluorindhold overstiger 50 mg F/kg skal producenten, importøren eller downstream-brugeren efter anmodning fra håndhævelsesmyndighederne forelægge et bevis for, at det målte fluorindhold er PFAS

eller ikke-PFAS. Der indføres en undtagelsesbestemmelse i bekendtgørelsesudkastet til forbuddet mod at importere og sælge beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til beklædning og fodtøj til forbrugere, hvis importøren eller downstream-brugeren kan dokumentere, at fluorindholdet kommer fra et stof, der ikke er PFAS. Miljø- og Ligestillingsministeriet har vurderet, at det vil være hensigtsmæssigt at indføre en undtagelsesmulighed, der svarer til udkastet til en generel PFAS-begrænsning, men som samtidig ikke pålægger importøren eller downstream-brugeren en pligt men en mulighed for at fremvise dokumentation for, at en målt fluorkoncentration over grænseværdien ikke skyldes brug af PFAS, idet der i bekendtgørelsesudkastet i modsætning til i udkastet til en generel PFAS-begrænsning kun indføres én grænseværdi, som en målt koncentration af fluor skal holdes op imod.

Bestemmelsen udstedes med hjemmel i kemikalielovens § 38 f.

Overgangsperiode: Under henvisning til erhvervets globale produktionskæder fra design, bestilling, produktion og distribution, indsættes en overgangsordning på ét år fra bekendtgørelsens ikrafttræden, således at salgs- og importforbuddet vil gælde fra den 1. juli 2026. Salg af lagre med beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler er tilladt indtil 1. januar 2027 for at tilgodese tømning af virksomheders lagervarer.

Herudover udmønter bekendtgørelsen en bemyndigelse i kemikalielovens § 45, stk. 1, og § 59, stk. 4. Det er således Miljøstyrelsen, der fører tilsyn med, at reglerne i bekendtgørelsen overholdes. Miljøstyrelsen kan i ganske særlige tilfælde træffe afgørelse om fravigelse af bekendtgørelsens regler og kan i den forbindelse stille vilkår for tilladelsen. Disse afgørelser kan ikke påklages. Da der er tale om en konkret vurdering, ift. hvornår der er tale om et særligt tilfælde, så er det ikke muligt at give et eksempel på situationer, der vil kunne undtages fra forbuddet.

Overtrædelser af bekendtgørelsens forbud kan sanktioneres med bøde og fængselsstraf afhængig af overtrædelsens beskaffenhed.

Konsekvensvurdering i forhold til harmoniserende EU-regulering på kemikalieområdet og i forhold til varenes frie bevægelighed

Forholdet til REACH-forordningen

REACH-forordningen regulerer kemiske stoffer som sådan, i blandinger og indeholdt i artikler. Det er ikke tilladt for et medlemsland at indføre forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse, af bl.a. stoffer, som falder ind under REACH-forordningens anvendelsesområde, og som opfylder kravene i forordningen, se hertil artikel 128, stk. 1, i REACH-forordningen. Dog følger det endvidere i artikel 128, stk. 2, i forordningen, at artikel 128, stk. 1, ikke er til hinder for medlemslandets opretholdelse eller fastsættelse af nationale regler om bl.a. beskyttelse af miljøet, såfremt REACH-forordningen ikke harmoniserer kravene vedrørende fremstilling, markedsføring eller anvendelse.

EFTA-domstolen afsagde den 14. juli 2017 dom i en sag anlagt af EFTA Surveillance Authority (ESA) mod Norge om omfanget af harmoniseringsgraden af begrænsningsproceduren i REACH⁷. Da dommen blev afsagt af EFTA-domstolen er den

⁷ E-9/16 EFTA Surveillance Authority v Norway

kun bindende for de tre EØS-lande (Norge, Island og Liechtenstein), som ikke er medlemmer af EU, hvorfor dommen således ikke ville ændre den gældende retstilstand mht. at indføre midlertidige nationale begrænsninger i EU.

På forespørgsel fra daværende Miljø- og Fødevarerminister, Jakob Ellemann-Jensen, om Kommissionen havde ændret sin fortolkning af harmoniseringsgraden under REACH-forordningen, som følge af EFTA-domstolens afgørelse, svarede Kommissionen i brev af 26. juli 2018, at efter EFTA-domstolens afgørelse i sag E-9/16 kan EU's medlemslande indføre midlertidige nationale begrænsninger for et kemisk stof, mens en tilsvarende begrænsning er under behandling efter begrænsningsproceduren i REACH-forordningen. Medlemslandene kan ligeledes indføre midlertidige nationale begrænsninger for et kemisk stof, hvor begrænsningsproceduren under REACH-forordningen endnu ikke er igangsat, så længe det pågældende land straks igangsætter begrænsningsproceduren ved at notificere landets hensigt om at udarbejde et tilsvarende forslag til begrænsning i EU. Disse midlertidige nationale begrænsninger skal ophæves straks efter begrænsningsproceduren er afsluttet og en eventuel EU-begrænsning finder anvendelse, og uanset om resultatet af EU-processen fører til EU-begrænsninger eller ej.

I den forbindelse gøres der også opmærksom på, at de grupper af PFAS, der allerede er reguleret under REACH og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1021 af 20. juni 2019 om persistente organiske miljøgifte (POP-forordningen), ikke er omfattet af bekendtgørelsesudkastet.

Som indledningsvist beskrevet, arbejdes der i Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) på et forslag til en generel begrænsning af PFAS i alle anvendelser. I udkastet til en generel PFAS-begrænsning fastsættes en overgangsperiode på 18 måneder fra ikrafttræden. Arbejdet med udkastet til en generel PFAS-begrænsning skønnes at fortsætte til 2025 eller længere, hvorefter EU-Kommissionen og EU's medlemsstater skal beslutte sig for en anvendelsesbegrænsning af PFAS.

Under henvisning til Kommissionens fortolkning af EFTA-domstolens afgørelse samt, at ECHA arbejder med udkastet til en generel PFAS-begrænsning via begrænsningsproceduren i artikel 69, stk. 1, i REACH, vil det være muligt at indføre et midlertidigt nationalt forbud mod import og salg til forbrugere af beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler, der indeholder PFAS, hvis det materielle indhold falder inden for den kommende EU-regulering.

Bekendtgørelsen ophæves, når de forventede EU-regler finder anvendelse.

TEUF artikel 34-36 - varernes fri bevægelighed

Midlertidige nationale begrænsninger skal overholde reglerne i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) om varernes fri bevægelighed, herunder artikel 34 og 35 om forbud mod kvantitative restriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkning mellem medlemslandene.

Bekendtgørelsesudkastet indeholder et forbud mod import og salg af beklædning og fodtøj til forbrugere, hvor mindst én artikel, der indgår i beklædningen eller fodtøjet, indeholder totalt 50 mg F/kg eller derover. Bekendtgørelsesudkastet indeholder et tilsvarende forbud mod imprægneringsmidler til forbrugere til brug på beklædning og

fodtøj. Forbudsbestemmelserne udgør en handelshindring i traktatens forstand, jf. artikel 34 og 35 om forbud mod kvantitative restriktioner og foranstalter med tilsvarende virkning mellem medlemslande.

En handelshindring kan, til trods for, at den er i uoverensstemmelse med artikel 34 eller 35, anses som lovlig, hvis reglerne, der udgør en hindring, har et acceptabelt formål, jf. Traktatens artikel 36. Ligeledes skal proportionalitetsprincippet være iagttaget. Det vil sige, at hindringen skal være egnet til at opnå det legitime mål, og samtidig må reglerne ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå formålet.

Handelshindringen kan retfærdiggøres i medfør af tvingende almene hensyn. Da formålet med forbuddet er beskyttelse af miljøet, kan handelshindringen være begrundet med hensyn til beskyttelse af miljøet, som det tvingende almene hensyn. Se hertil baggrunden for reguleringen i afsnittet indhold og formål.

Forslaget til generel PFAS-begrænsning og den danske massestrømsanalyses vurdering af udledning, som beskrevet i afsnittet indhold og formål, medfører, at den foreslåede handelshindring er egnet til at opnå et legitimt formål.

Det er endvidere Miljø- og Ligestillingsministeriets vurdering, at bekendtgørelsesudkastets forbud mod import og salg af beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler er proportionalt. Det skyldes, at det er den danske regerings vurdering, at der findes teknisk og økonomisk tilgængelige alternativer til brugen af PFAS i beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til forbrugere. Dette bekræftes af de proportionalitetsbetragtninger, der fremføres i udkastet til en generel PFAS-begrænsning.

Da der er PFAS-frie alternativer på markedet for alle produktgrupper og prisklasser samt høj konkurrence i branchen, forventes omkostningerne kun i begrænset omfang overvæltet på forbrugerne. Almindelig beklædning som flyverdragter, regnfrakker mm. forventes derfor ikke at stige i pris. Alternativerne har samme kvalitet med hensyn til vandafvisning. Alternativerne har ikke samme fedtafvisende egenskaber, som PFAS-holdigt beklædning. Det bemærkes dog, at der er produktklasser, hvor der er færre PFAS-frie alternativer. Det vurderes, at en række high-end outdoor mærkevarer f.eks. ikke har PFAS-frie produkter på markedet p.t.

Samtidig er det vurderingen, at reglerne i den foreslåede bekendtgørelse ikke er udtryk for midler til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne. Bekendtgørelsesudkastet fastsætter regler, der gælder for enhver markedsføring af beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til forbrugere, der indeholder PFAS i visse koncentrationer, uanset, om der er tale om et produkt, der er markedsført i DK, et andet EU-land eller importeret fra et tredje land.

Samlet set er det Miljø- og Ligestillingsministeriets vurdering, at bekendtgørelsesudkastets midlertidige nationale begrænsninger overholder traktatens regler om varernes fri bevægelighed, herunder artikel 34 og 35 om forbud mod kvantitative restriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkning mellem medlemslandene.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det foreslås at udstede en ny bekendtgørelse, der forbyder import og salg af PFAS i beklædning, fodtøj og imprægneringsmidler til forbrugere i Danmark.

Beklædning og fodtøj

De erhvervsøkonomiske omkostninger ved at forbyde PFAS i beklædning og fodtøj til forbrugere estimeres til 30 mio. kr. årligt fra 2025, og indtil EU-forbuddet finder anvendelse. Meromkostninger svarer samlet til 0,2 pct. af værdien af dansk import og produktion af de omfattede produkter. Omkostningerne er udregnet på baggrund af data fra brancheforeningen Dansk Mode og Textil.

Det forventes, at virksomheder, der udelukkende producerer, importerer og sælger sko og outdoor tøj, i højere grad bliver berørt end virksomheder med en blandet produktportefølje. Brancheforeningen for den europæiske tekstilindustri EURATEX oplyser, at tekstilindustrien i EU samlet har en overskudsmargin på ca. 30 pct., og det forventes, at de øgede omkostninger for virksomhederne kan holdes inden for deres overskudsmargin.

Imprægneringsmidler

For imprægneringsmidler vurderes de erhvervsøkonomiske omkostningerne samlet at være 1 mio. kr. årligt. Der er tale om et overkantsskøn. Det bemærkes desuden, at omkostninger til produktion af imprægneringsmidler udgør en relativt lille del af omkostningerne for selve det salgsklare produkt, idet emballagen udgør den største omkostning.

Håndhævelse

Omkostninger til håndhævelse af reglerne på ca. 1 mio. kr. årligt fra 2026 frem til, at EU-lovgivningen finder anvendelse er finansieret som led i PFAS-handlingsplanen. I den forbindelse bemærkes det, at omkostningerne til håndhævelse vil afhænge af, hvor mange overtrædelser, der vil være.